

სიმონ გელაშვილი

პროფესორი, ეკონომიკური მეცნიერებათა დოქტორი

ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი

თეონა საბეიშვილი

დოქტორი

ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი

ბიზნესის სფეროში შრომის ანაზღაურების სტატისტიკური ტენდენციები საქართველოს ადმინისტრაციული რეგიონების ქრთლში

სტატიაში წახმოდგენილია საქართველოს ადმინისტრაციულ რეგიონებში ბიზნეს სექტორში შრომის ანაზღაურების შედარებითი სტატისტიკური ანალიზი (მათ შორის Covid-19 პანდემიის პერიოდისათვის). სტატიის მიზანია სტატისტიკური მეთოდების გამოყენებით შეფასდეს პანდემიით გამოწვეული ეკონომიკური შოკის მიმართ საშუალო ხელფასის ელასტიულობა და გაანალიზდეს მისი გავლენა საშუალო ხელფასის სიდიდის ცვლილების რეგიონულ ტენდენციებზე.

შედაებითი ანალიზის საფუძველზე დაგენილი და შეფასებულია Covid-19 პანდემიამდე და პანდემიის პერიოდში ქვეყნის ადმინისტრაციულ რეგიონებში გამოვლენილი თავისებულებები და შეცვლილი ტენდენციები, გაანალიზებულია საშუალო ხელფასის ცვლილების ტენდენციების მიმართულებები 2010-2021 წლების ოფიციალური მონაცემებზე დაყრდნობით.

სტატიაში ფაქტობრივად გამოყენებული მხავადი სტატისტიკური მეთოდი, ხოგოიდა: შეფასებითი, საშუალო და ვარიაციის მაჩვენებლები, ასევე დიფერენციალური და მონაცემთა პრეპროცესინგის მეთოდები. მათი საშუალებით გაანალიზებული მხავადი მაჩვენებელი წახმოდგენილია ჯგუფური და კომბინაციური ცხილების, ასევე დიაგრამებისა და გრაფიკების ფორმით.

შედაებითი სტატისტიკური ანალიზის საფუძველზე დაგენილია ის რეგიონები, სადაც მაღალი და დაბალი შრომის ანაზღაურების მაჩვენებლებია და ასევე მათ შორის უთანაბრობის აბსოლუტური სიდიდე. შესაბამისად, წახმოდგენილია რეგიონების 3 ჯგუფი შრომის ანაზღაურების დაბალი, საშუალო და მაღალი მაჩვენებლებით.

საკვანძო სიტყვები: შრომის ანაზღაურება, ბიზნეს სექტორი, სტატისტიკური ანალიზი, ვარიაციის დიაგრამები, ადმინისტრაციული რეგიონი.

ზოგადად, შრომის ანაზღაურების რაოდენობრივი ანალიზი, მათ შორის რეგიონულ ქრთლში, მუდმივად აქტუალური პრობლემაა. შრომის საშუალო ანაზღაურების სიდიდე ერთ-ერთი მნიშვნელოვანი კრიტერიუმი, რომელიც ახასიათებს რეგიონის ეკონომიკური განვითარების დონეს. აღნიშნული მაჩვენებლის საფუძველზე შესაძლებელია შეფასდეს ასევე სოციალური მდგომარეობაც, რაც არანაკლებ მნიშვნელოვანია. გარკვეული ზომით, შრომის საშუალო ანაზღაურების მაჩვენებლით შესაძლებელია სამუშაო ძალის პოტენციალის გამოყენების განსაზღვრაც. ყოველივე ეს განაპირობებს ამ სფეროში შრომის საშუალო ანაზღაურების სტატისტიკური ანალიზის საჭიროებას, რაც გულისხმობს სხვადასხვა ენდოგენური და ეგზოგენური ფაქტორით, მათ შორის COVID-19 პანდემიით გამოწვეული ცვლილებების გამოვლენას. ასევე, მნიშვნელოვანია შეფასდეს პანდემიის დროს შექმნილი ფორს-მაჟორული სიტუაციებით განპირობებული აქტივობების გავლენა პანდემიამდე არსებულ ტენდენციებსა და სახელფასო მაჩვენებლებზე [3].

კომპლექსური სტატისტიკური ანალიზი საშუალებას იძლევა დადგინდეს ლოგიკური კავშირები ბიზნესის მხრიდან შრომის ღირებულების შეფასებაში ცვლილებებსა და პანდემიით გამოწვეულ ეფექტებს შორის, როგორც ტერიტორიულ, ისე სხვა ნიშნების მიხედვით.

წარმოდგენილ ნაშრომში სტატისტიკური მეთოდების გამოყენებით შეფასებულია მთლიანად ბიზნესის სფეროს საშუალო ანაზღაურება ქვეყნის ცალკეული ადმინისტრაციული რეგიონების მიხედვით და გამოვლენილია ის რეგიონები, სადაც შრომის ანაზღაურებაში

გარკვეული უთანაბრობა ფიქსირდება, იდენტიფიცირებულია პანდემიის შემდგომ არსებული ძირითადი გამოწვევები და ტენდენციები.

ძირითადი შინაარსი

რეგიონებს შორის დაქირავებით დასაქმებულთა შრომის ანაზღაურების თანაბარობიერი განაწილება ქვეყნის მდგრადი და სტაბილური განვითარებისათვის დიდმნიშვნელოვანი პირობაა. ოფიციალური სტატისტიკური მონაცემების თანახმად, 2010-2021 წლების პერიოდში შრომის ანაზღაურების მაჩვენებლები განსხვავებულია საქართველოს ცალკეული ადმინისტრაციული რეგიონების მიხედვით [6]. უფრო დეტალური ანალიზისათვის მოვიტანოთ შემდეგი ცხრილი:

ცხრილი 1. საშუალო ხელფასი რეგიონულ ქრთში, ლარი

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
თბილისი	697,5	728,6	828,3	876,9	920,1	1006,7	1065,1	1167,6	1247,8	1315,5	1348,1	1505,8
აჭარის ა. რ.	441,4	477,8	536,7	577,3	644,9	821,5	845,4	848,5	928,7	1019,0	995,6	1080,6
იმერეთი	370,7	435,4	481,0	489,3	505,1	604,6	619,3	698,0	726,4	769,6	929,5	1045,9
რაჭა- ლეჩხუმი და ქვემო სვანეთი	343,2	259,8	300,1	351,5	391,6	414,5	475,3	509,6	524,0	631,5	738,8	726,8
გურია	264,8	276,4	264,4	327,8	397,0	641,1	517,2	596,1	717,8	672,2	708,1	763,4
სამეგრე ლო-ზემო სვანეთი	443,7	436,4	527,4	587,0	605,2	644,7	662,5	758,2	892,2	897,8	1018,7	977,5
კახეთი	355,1	323,2	384,0	447,7	460,3	521,8	561,8	593,9	711,7	760,8	832,7	901,1
ქვემო ქართლი	571,5	547,5	663,0	679,6	690,2	779,2	763,8	817,3	866,3	911,9	1111,2	1181,6
სამცხე- ჯავახეთი	350,8	372,1	441,3	591,4	587,5	573,9	626,6	664,7	704,2	781,5	963,1	962,4
შიდა ქართლი	332,5	361,2	436,1	421,2	464,8	511,3	553,5	564,4	678,8	720,7	751,3	861,9
მცხეთა- მთიანეთი	518,4	608,0	574,1	775,0	814,9	890,3	914,2	950,0	947,3	1055,1	1275,4	1296,0

წყარო: ცხრილი შედგენილია ავტოხთა მიეხ, საქსტატის მონაცემების საფუძველზე.

როგორც ზემოთმოცემული ცხრილიდან ჩანს, 2021 წელს 2010 წელთან შედარებით საშუალო ხელფასის აბსოლუტური მაჩვენებლის ზრდა დამახასიათებელია საქართველოს ყველა რეგიონისათვის, რაც პოზიტიური ტენდენციაა.

მთელი საანალიზო პერიოდის განმავლობაში, საშუალო ხელფასის უწყვეტი ზრდის ტენდენცია შეინიშნება ყველა რეგიონში, გურიისა და სამცხე-ჯავახეთის გარდა. 2010 წელს

ყველაზე მაღალი საშუალო ანაზღაურება დაფიქსირდა თბილისში - 697 ლარის, შემდეგ კი ქვემო ქართლში - 571,5 ლარის ოდენობით. 2021 წელს სიტუაცია შეიცვალა და თბილისის შემდეგ მეორე ადგილზე გადაინაცვლა მცხეთა-მთიანეთის რეგიონმა, სადაც ერთ-ერთი მაღალი საშუალო ანაზღაურება დაფიქსირდა.

2016 და 2019 წლებში საშუალო ხელფასის უწყვეტი ზრდის ტენდენცია გურიის რეგიონში დაირღვა, თუმცა აღსანიშნავია, რომ 2015 წლის მაჩვენებლით გურიამ მეთერთმეტე პოზიციიდან მეექვსე პოზიციაზე გადაინაცვლა, 2018 წლის საშუალო ხელფასის ოდენობით კი რეგიონი მეშვიდე ადგილს იკავებდა სხვა ადმინისტრაციულ ერთეულებს შორის.

თუ მხოლოდ კორონაპანდემიის პერიოდის მაჩვენებლებს დავაკვირდებით, შევნიშნავთ, რომ აღნიშნულ პერიოდში საშუალო ხელფასის მაჩვენებლით აჭარის რეგიონმა მესამე პოზიციიდან 2020 წელს მეხუთე, ხოლო 2021 წელს მეოთხე პოზიციაზე გადაინაცვლა. ამ პერიოდში ყველაზე დაბალი საშუალო ხელფასი გურიის რეგიონში დაფიქსირდა. რაც შეეხება რაჭა-ლეჩხუმს, რეგიონმა 2019-21 წლების პერიოდში მდგომარეობა 2 პოზიციით გაიუმჯობესა. ამ მიმართულებით, კორონაპანდემიის პერიოდი ყველაზე მეტად აჭარისა და გურიის რეგიონებს შეეხო, მაგრამ გურიისგან განსხვავებით, აჭარამ მოახერხა პანდემიურ პირობებთან ადაპტაცია და თანდათან უბრუნდება პანდემიამდელი პერიოდის მაჩვენებლებს [2].

საბოლოო ჯამში, საშუალო ხელფასების რეგიონულ ჭრილში შეფასებისას შეიძლება ითქვას, რომ რაოდენობრივი მაჩვენებლები, უმეტეს შემთხვევაში ყოველწლიურად იზრდება. საბაზისო, 2010 წელთან შედარებით კი საშუალო ხელფასი ყველა რეგიონში 2-ჯერ და მეტად არის გაზრდილი.

ცხრილი 2. საშუალო ხელფასის ვარიაციის დიაპაზონი, ლარი

2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
432.7	468.8	563.9	549.1	528.5	592.2	589.8	658	723.8	684	640	557.3

წყარო: ცხილი შეგენილია ავტომატურად, საქსტატის პიხვედარი მონაცემების საფუძველზე.

საშუალო ხელფასის რეგიონულ ჭრილში ანალიზისას, მნიშვნელოვანია შევავსოთ საანგარიშო პერიოდში ხელფასის ცვლილების დინამიკა. ამისათვის შეიძლება გამოვიყენოთ ვარიაციის დიაპაზონის მაჩვენებელი, რომელიც გვიჩვენებს მონაცემთა დროით მწკრივში მაქსიმალურ და მინიმალურ სიდიდეებს შორის სხვაობას. ამ შემთხვევაში ეს არის საშუალო ხელფასის სიდიდის ცვლილების არე. აქ საინტერესოა, რომ 2020-2021 წლებში საშუალო ხელფასებს შორის ვარიაციის დიაპაზონი შემცირდა, რაც განსხვავდება პანდემიამდე არსებული მდგომარეობისაგან.

2015-2021 წლებში ვარიაციის დიაპაზონი ყველაზე დაბალი 2021 წელს იყო; მთლიან საანალიზო პერიოდში კი (2010-2021 წლები) ვარიაციის დიაპაზონი ყველაზე მაღალი 2018 წელს იყო - 291,1 ლარი. 2021 წელს 2018 წელთან შედარებით, ანალოგიური მაჩვენებელი 166,5 ლარით შემცირდა. ეს ნიშნავს იმას, რომ კორონაპანდემიის პირობებში შეინიშნებოდა რეგიონებს შორის საშუალო ხელფასის უთანაბრობის შემცირების ტენდენცია, რაც დადებითი ფაქტია. ზოგადად, 2010-2012 წლებში ვარიაციის დიაპაზონი უწყვეტად იზრდებოდა, შემდგომ წლებში კი ტენდენციას ცვალებადი ხასიათი აქვს.

ზოგადი შეფასების სახით, შეიძლება დავასკვნათ, რომ რეგიონებს შორის საშუალო ხელფასების არათანაბარზომიერი განაწილების პრობლემა მუდმივად დგას, თუმცა, ზოგიერთ რეგიონს შორის შეინიშნება უთანაბრობის შემცირების პოზიტიური დინამიკა.

ჩატარებული ანალიზის შედეგად, ხელფასის სიდიდის მიხედვით, ადმინისტრაციული რეგიონები შეიძლება სამ ჯგუფად დაიყოს:

- რეგიონები დაბალი საშუალო ხელფასით - ხელფასის ოდენობა ბიზნეს სფეროში საშუალო სახელფასო მაჩვენებლის 50-70%-ია;
- რეგიონები საშუალო ხელფასის სიდიდით - ხელფასის ოდენობა ბიზნეს სფეროში საშუალო სახელფასო მაჩვენებლის 71-80%-ია;
- რეგიონები მაღალი საშუალო ხელფასით - ხელფასის ოდენობა ბიზნეს სფეროში საშუალო სახელფასო მაჩვენებლის 80%-ზე მეტია.

რეგიონების დაჯგუფების შედეგების საფუძველზე შევადგინეთ შემდეგი ცხრილი:

ცხრილი 3. საქართველოს რეგიონების დაჯგუფება ხელფასის სიდიდის მიხედვით (2021 წლის მონაცემების საფუძველზე)

I ჯგუფი	II ჯგუფი	III ჯგუფი
რეგიონები დაბალი საშუალო ხელფასით	რეგიონები საშუალო ხელფასის სიდიდით	რეგიონები მაღალი საშუალო ხელფასით
კახეთი	აჭარის ა. რ.	თბილისი
შიდა ქართლი	იმერეთი	მცხეთა-მთიანეთი
გურია	სამცხე-ჯავახეთი	ქვემო ქართლი
რაჭა-ლეჩხუმი და ქვემო სვანეთი	სამეგრელო	

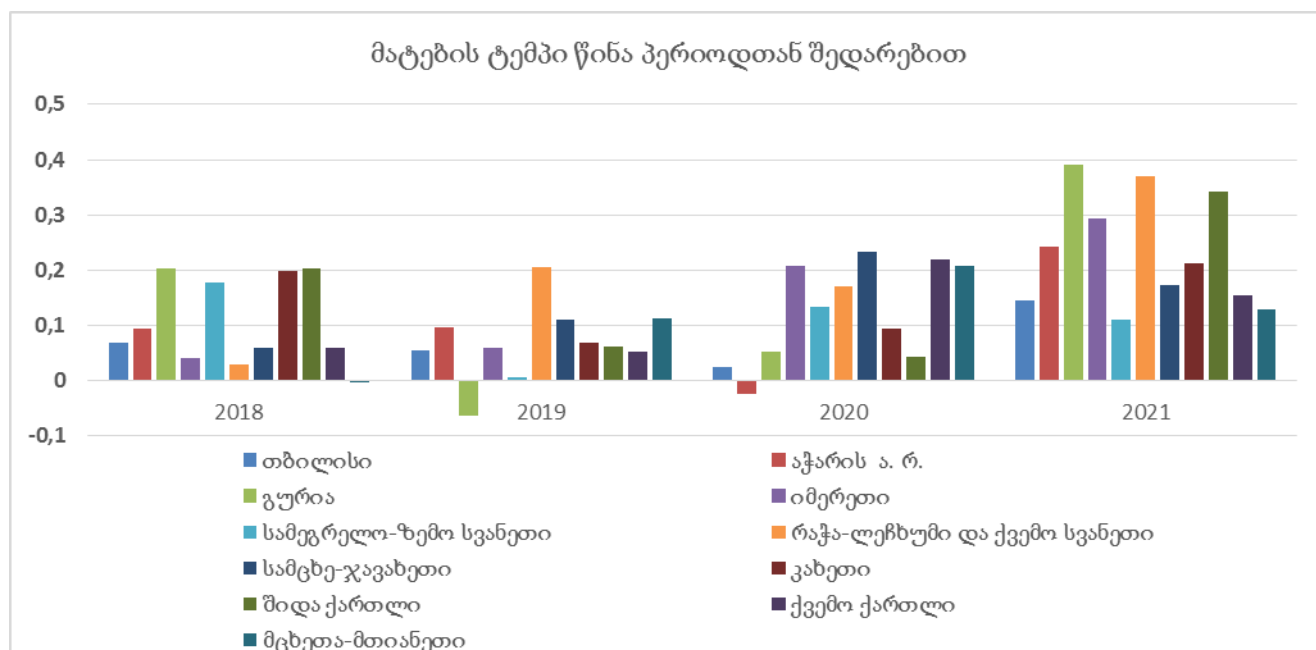
წყარო: ცხილი შეგენილია ავტომატურად.

როგორც წარმოდგენილი ცხრილიდან ჩანს, 2021 წელს ქვეყნის საშუალო ხელფასზე მაღალი მაჩვენებელი მხოლოდ სამ რეგიონში დაფიქსირდა, ხოლო დაბალი და საშუალო შემოსავლები კი თანაბარი რაოდენობის რეგიონებში, ანუ ოთხ-ოთხში.

2021 წლის მდგომარეობით ყველაზე დაბალი შემოსავალი შესაბამისად, რაჭა-ლეჩხუმისა და ქვემო სვანეთის, გურიის, შიდა ქართლისა და კახეთის რეგიონებში ფიქსირდება. საშუალო ხელფასის მაჩვენებლით შუალედურ პოზიციებს იკავებენ აჭარის, იმერეთის, სამცხე-ჯავახეთისა და სამეგრელოს რეგიონები. მაღალი საშუალო ხელფასის მქონე რეგიონად კი, ჩვენ მიერ შემოღებული კრიტერიუმით, თბილისის გარდა მცხეთა-მთიანეთისა და ქვემო ქართლის რეგიონები შეიძლება ჩავთვალოთ.

საქართველოს ადმინისტრაციულ რეგიონებში საშუალო ხელფასის სტატისტიკურ ანალიზში დაგვეხმარება ჯაჭვური მატების ტემპის მაჩვენებელი. როგორც ვლინდება, საანალიზო პერიოდის განმავლობაში თბილისისა და იმერეთის რეგიონები უწყვეტი ზრდის მაჩვენებლით ხასიათდება, ხოლო რაც შეეხება კორონაპანდემიის პერიოდს, ბოლო სამ წელიწადში დადებითი ჯაჭვური აბსოლუტური მატება დაფიქსირდა ყველა რეგიონში, გარდა აჭარისა და გურიის რეგიონებისა. 2018-2021 წლის მატების ტემპის მაჩვენებლები ილუსტრირებულია ქვემოთ მოცემულ გრაფიკზე:

გრაფიკი 1. ჯაჭვური მატების ტემპი რეგიონულ ქრთლში

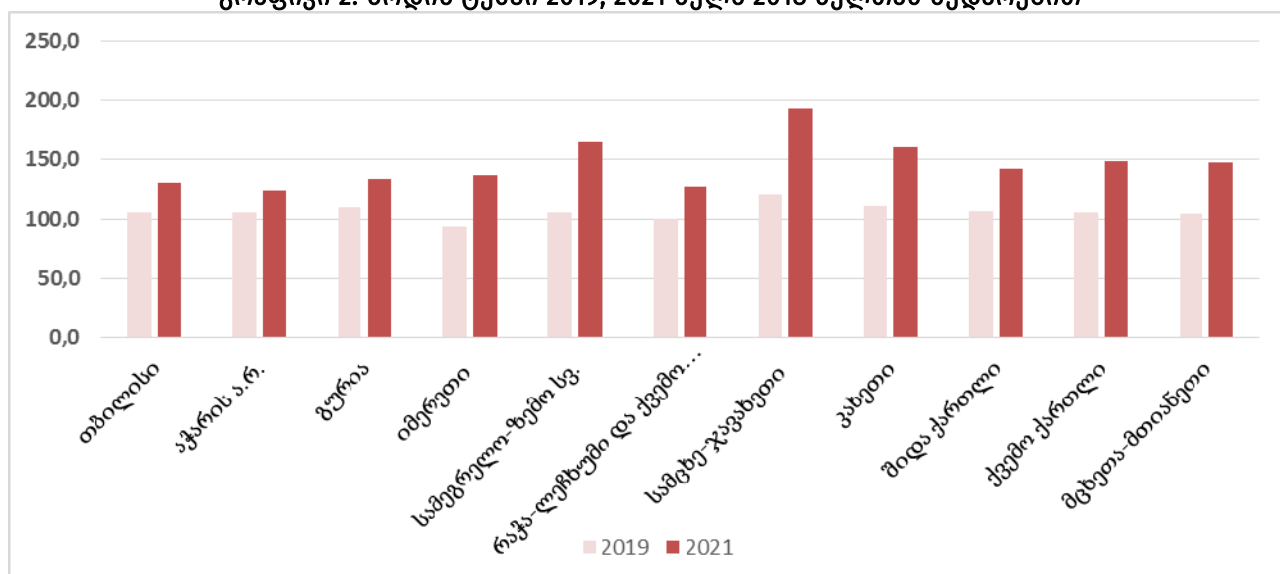

წყარო: გრაფიკი შედგენილია ავტორთა მიერ, საქსტატის მონაცემების საფუძველზე.

როგორც გრაფიკიდან ჩანს, 2020-21 წლებში 2019 წელთან შედარებით, თითქმის ყველა რეგიონის მიხედვით შეინიშნებოდა საშუალო ხელფასის მატების ტემპის მნიშვნელოვანი ზრდა. თუმცა, ამას არ გამოუწვევია საშუალო ხელფასის აბსოლუტური სიდიდის მნიშვნელოვანი მატება.

საინტერესო ინდიკატორია ზრდის ტემპის მაჩვენებელიც, რომელიც დაახლოებით იგივე სურათს გვიჩვენებს. თუ შევადარებთ 2021 წლის ზრდის ტემპებს 2018 წლის და მანამდე არსებულ მაჩვენებლებთან, აღმოჩნდება, რომ ყველაზე მაღალი ზრდის ტემპი სამცხე-ჯავახეთის, სამეგრელო-ზემო სვანეთისა და კახეთის რეგიონებში დაფიქსირდა. ამ ტენდენციის შენარჩუნების შემთხვევაში მნიშვნელოვნად შემცირდება რეგიონებს შორის საშუალო ხელფასის სიდიდეში არსებული უთანაბრობა, რაც მისასალმებელია.

გრაფიკი 2. ზრდის ტემპი 2019, 2021 წელს 2018 წელთან შედარებით

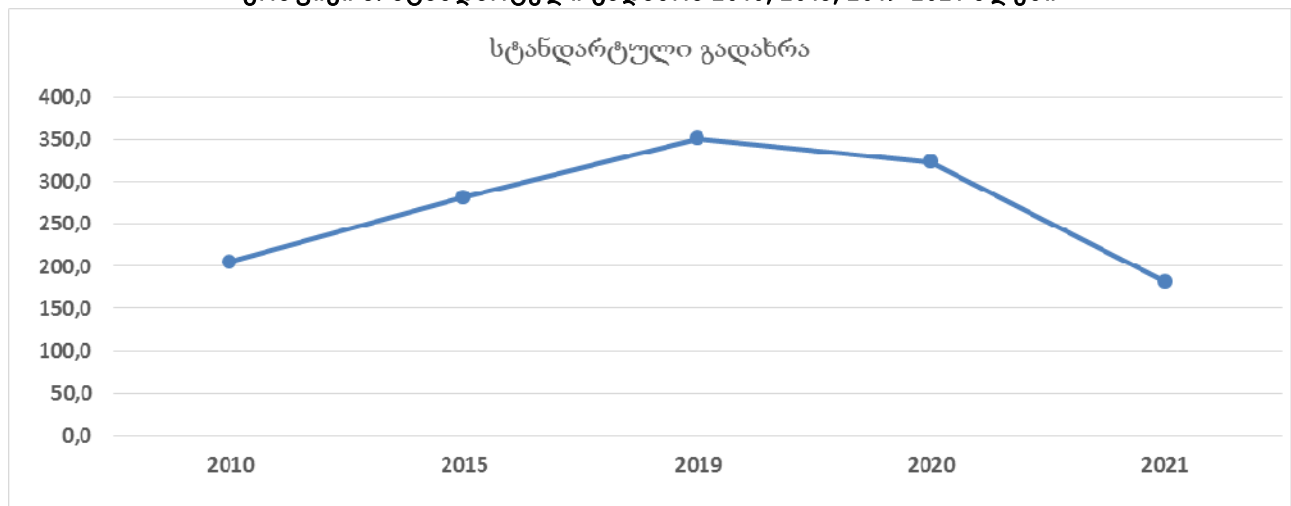
წყარო: გრაფიკი შედგენილია ავტორთა მიერ, საქსტატის მონაცემების საფუძველზე.

თუ 2010-2021 წლებში საშუალო ხელფასის მაჩვენებლებს რეგიონების შედარებითი ანალიზის კუთხით დავაკვირდებით, შევამჩნევთ, რომ მთელი საანალიზო პერიოდის განმავლობაში, საშუალო ხელფასების აბსოლუტურ სიდიდეებს შორის მკვეთრი უთანაბრობა ფიქსირდებოდა, მაშინ როდესაც, მნიშვნელოვანი განსხვავება არ შეინიშნება რეგიონებს შორის საშუალო ანაზღაურების მატების ტემპებში და ისინი თითქმის ერთნაირია.

ზემოთ წარმოდგენილ ტენდენციებზე დაყრდნობით შეიძლება ითქვას, რომ რეგიონული ტენდენციების მიმართულებები ძირითადად მიყვება ქვეყნის საერთო ეკონომიკურ ვექტორს და მკვეთრი ცვლილებები რეგიონებს შორის უთანაბრობის შესამცირებლად, ჯერ-ჯერობით არ შეინიშნება [3].

ზოგადად ბიზნესის სფეროში რეგიონების მიხედვით საშუალო ხელფასის მაჩვენებელთა ცვლილებებში შევამჩნევთ საინტერესო ტენდენციას, რაც იმაში ვლინდება, რომ ბოლო წლებში, საწყის საანალიზო პერიოდთან (2010 წელი) შედარებით, შეინიშნება საშუალო კვადრატული, ანუ სტანდარტული გადახრის შემცირების ტენდენცია, ანუ: თუ 2019 წლამდე სტანდარტული გადახრა იყო მზარდი, 2019 წლის შემდეგ ეს ტენდენცია შეიცვალა, რაც ბიზნესის სფეროსთვის საშუალო ანაზღაურების თანაბარზომიერი განაწილების მიმართულებით დადებით მოვლენად უნდა ჩაითვალოს.

გრაფიკი 3. სტანდარტული გადახრა 2010, 2015, 2019-2021 წლები

წყარო: გრაფიკი შედგენილია ავტოხთა მიერ, საქსტატის მონაცემების საფუძველზე.

ჩატარებული ანალიზიდან გამომდინარე შეიძლება ითქვას, რომ საქართველოს ადმინისტრაციული რეგიონების მიხედვით შრომის საშუალო ანაზღაურების ცვლილების მიმართულებით მკვეთრი უარყოფითი ტენდენცია არ შეინიშნება. პირიქით, შესამჩნევია რეგიონებს შორის შრომის ანაზღაურების სიდიდეში არსებული დისპროპორციის შემცირების ტენდენცია, რაც სასურველი ფაქტია.

დასკვნა

Covid-19 პანდემიის პირობებში, საქართველოს ბიზნეს სექტორში, რეგიონულ ქრთში შრომის ანაზღაურების სტატისტიკური ანალიზის შედეგად საინტერესო ტენდენციები გამოიკვეთა, კერძოდ:

- კოვიდ პანდემიამდე, ისევე, როგორც პანდემიის შემდგომ პერიოდში, არ დაფიქსირებულა საშუალო ხელფასის შემცირება ქვეყნის არცერთ რეგიონში;
- პანდემიამდე და პანდემიის შემდგომ პერიოდში დაფიქსირდა საშუალო ხელფასის არათანაბარზომიერი განაწილება ადმინისტრაციული რეგიონების მიხედვით;

- პანდემიის შემდგომ პერიოდში საშუალო ხელფასის მატების ტემპი, სხვა პერიოდებთან შედარებით, მნიშვნელოვნად გაიზარდა, რაც მეტწილად პანდემიის პირობებში ბიზნესის წარმატებული ადაპტაციის შედეგია;
- კორონაპანდემიის შემდეგ შეინიშნება საქართველოს რეგიონებს შორის საშუალო ხელფასის სიდიდეში უთანაბრობის შემცირება, რაც დადებითი პროცესია;
- საშუალო ხელფასის მაჩვენებელი შედარებით მაღალია ზოგიერთ რეგიონში, ვიდრე ეს ფიქსირდება მთლიანად ქვეყანაში, თუმცა, ამ რეგიონების რაოდენობა ჯერ კიდევ მცირეა.

საბოლოოდ, ჩატარებული სტატისტიკური ანალიზის შედეგად შეგვიძლია დავასკვნათ, რომ Covid-19 პანდემიის პირობებში ბიზნეს სექტორმა მოახერხა საშუალო ხელფასის აბსოლუტური მაჩვენებლის უწყვეტი ზრდის ტენდენციის შენარჩუნებარეგიონულ ქრილში. მნიშვნელოვანია ასევე, რომ პანდემიის შემდგომ პერიოდში საქართველოს ადმინისტრაციული რეგიონების დონეზე შეინიშნება საშუალო ხელფასის მაჩვენებლის დაახლოვება, რაც კოზიტიურ გავლენას მოახდენს შრომისა და ადამიანური კაპიტალის გადანაწილებისა და ხელმისაწვდომობის ტენდენციებზე, ისევე, როგორც რეგიონის მწარმოებლურობასა და შემდგომ ეკონომიკურ და სოციალურ განვითარებაზე. მიუხედავად რეგიონებს შორის შრომის ანაზღაურებაში უთანაბრობის შემცირების ტენდენციისა, ეს საკითხი ჯერ ისევ პრობლემად რჩება

ლიტერატურა

1. გელაშვილი ს., თოდრაძე გ. დასაქმებისა და შრომის ანაზღაურების გენდერული დისბალანსი ეკონომიკური საქმიანობების მიხედვით. მე-5 საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენცია, გლობალიზაციის გამოწვევები ეკონომიკასა და ბიზნესში, თბილისი, 2020. ხელმისაწვდომია ბმულზე: <https://tsu.ge/assets/media/files/7/conf.%20V2020.pdf>
2. გელაშვილი ს., ოქრუაშვილი მ., შრომის ანაზღაურების გენდერული დისპროპორცია საქართველოს ადმინისტრაციული რეგიონების მიხედვით. მე-5 საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენცია, გლობალიზაციის გამოწვევები ეკონომიკასა და ბიზნესში, თბილისი, 2020. ხელმისაწვდომია ბმულზე: <https://tsu.ge/assets/media/files/7/conf.%20V2020.pdf>
3. გელაშვილი ს., ხაბეიშვილი თ. ბიზნესის სფეროში შრომის ანაზღაურების მაჩვენებელთა სექტორული სტატისტიკური ანალიზი. VII საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენცია „გლობალიზაციის გამოწვევები ეკონომიკასა და ბიზნესში“, თსუ, თბილისი, 2022. ხელმისაწვდომია ბმულზე: <https://www.tsu.ge/assets/media/files/48/konferenciebi/Globalizaciis-Krebuli-2022.pdf>
4. „საქართველოში თანაბარი ანაზღაურების მიმოხილვისა და ანგარიშგების მეთოდოლოგიის დანერგვის მოდელის შეფასება“. ხელმისაწვდომია ბმულზე: <https://iset-pi.ge/ka/publications/-research-reports>
5. საქართველოს სტატისტიკის ეროვნული სამსახური, ხელფასების მაჩვენებლები. ხელმისაწვდომია ბმულზე: <https://www.geostat.ge/ka/modules/categories/39/khelfasebi>
6. საქართველოს სტატისტიკის ეროვნული სამსახური. ბიზნესის სტატისტიკა [მონაცემთა ბაზები].
7. ბიზნეს სტატისტიკის ძირითადი მაჩვენებლების გაანგარიშების მეთოდოლოგია. ხელმისაწვდომია ბმულზე: https://www.geostat.ge/media/32249/BS_%E1%83%9B%E1%83%94%E1%83%97%E1%83%9D%E1%83%93%E1%83%9D%E1%83%9A%E1%83%9D%E1%83%92%E1%83%98%E1%83%90.pdf
8. ბიზნეს სექტორი საქართველოში 2021, 2020, 2019. ხელმისაწვდომია ბმულზე:
9. <https://www.geostat.ge/ka/single-categories/105/biznes-seqtori-sakartveloshi>

Simon Gelashvili

*Professor, Doctor of Economic Sciences
Ivane Javakhishvili Tbilisi State University*

Teona Khabeishvili

*PhD Student
Ivane Javakhishvili Tbilisi State University*

Statistical Trends of Labor Compensation in the Field of Business in terms of Administrative Regions of Georgia

SUMMARY

The article presents a comparative statistical analysis of wages in the business sector in the administrative regions of Georgia (including for the period of the Covid-19 pandemic). The purpose of the article is to use statistical methods to estimate the elasticity of the average salary to the economic shock caused by the pandemic and to analyze its impact on the regional trends of the average salary change.

Based on the comparative analysis, the peculiarities and changed trends in the administrative regions of the country before and during the pandemic have been established and evaluated the directions of the average salary changes have been analyzed based on the official statistical data of 2010-2021.

Many statistical methods are widely used in the article, such as: relative, average and variance indicators, as well as time series and data presentation methods. Many indicators calculated through them are presented in the form of group and combination tables, as well as diagrams and graphs.

On the basis of comparative statistical analysis, the regions with high and low wage rates and also the absolute magnitude of inequality between them are established. Accordingly, 3 groups of regions with low, medium and high indicators of labor remuneration are presented.

Keywords: labor compensation, business sector, statistical analysis, range of variation, administrative region.